

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29P/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121200205
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Vorobelová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8121200205.1

Uznesenie

Okresný súd Prešov v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú F. D., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pochádzajúcu z matky B. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., Y. XX a z otca X. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom S., G. X, právne zast. Mgr. Petrom Troščákom, advokátom so sídlom Prešov, Hlavná 50, o návrhu otca o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

zveruje maloletú F. D., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti otca, ktorý ju bude zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach,

upravuje styk matky s maloletou F. D., nar. XX.XX.XXXX tak, že matka je oprávnená stretávať sa s mal. F. každý párný týždeň v čase od piatka od 17:00 hod. do nedele 17:00 hod. a každú stredu v nepárnom týždni od 15:00 hod. do 18:00 hod. s tým, že matka je povinná maloleté dieťa prevziať v mieste bydliska otca v určený deň a čas a v určený deň a čas maloleté dieťa v mieste bydliska otca odovzdať otcovi,

otec je povinný maloleté dieťa na styk s matkou riadne pripraviť,

ukladá otcovi, aby v právnej veci starostlivosti súdu o mal. F. D., nar. XX.XX.XXXX, podal v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia návrh vo veci samej.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 11.01.2021 otec mal. F. žiada, aby súd neodkladným opatrením zveril maloletú do jeho starostlivosti a upravil styk matky s maloletou tak, že matka je oprávnená stykať sa s mal. F. každý párný týždeň v sobotu od 10:00 hod. do 17:00 hod. a nedeľu od 10.00 hod. do 17:00 hod., ako aj každú stredu v nepárnom týždni od 15:00 hod. do 18:00 hod..

2. Otec svoj návrh odôvodnil týmito skutočnosťami: Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 07.09.2020, č.k. 27P 46/2020 bola schválená rodičovská dohoda, v zmysle ktorej bola mal. F. zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňovom intervale s tým, že výživné sa neurčuje. Rozsudku predchádzalo zverenie maloletej do starostlivosti otca neodkladným opatrením. Otec nechcel maloletú vystaviť znaleckému dokazovaniu, preto pristúpil na kompromis o striedavej starostlivosti napriek tomu, že vedel, že preferenčným rodičom vo vzťahu k maloletej je on (otec), no dúfal, že matka zmení svoje správanie a vybuduje si s maloletou dostatočne silný citový vzťah. Podľa otca maloletá už od septembra 2020 mala námietky proti striedavej starostlivosti, nechcela byť s matkou tak dlho (týždeň). V novembri 2020 sa matka odsťahovala do E., otec sa naďalej snažil zabezpečiť fungovanie striedavej starostlivosti. Odmietavý postoj maloletá od novembra nevyjadruje len slovné, ale zhoršil sa jej psychický stav, je napätá, vystresovaná, hlasno kričí, že nechce ísť k matke na celý týždeň a pritom plače. Otec ju napriek tomu matke odovzdával, no maloletá ho hneď na druhý deň kontaktovala, aby prišiel pre ňu. Maloletá postupne otcovi uviedla dôvody, prečo nechce chodiť k matke

do E.Í.: matka pred ňou škaredo hovorí o otcovi, rozoberá pred ňou veci týkajúce sa rodičov, matkin priateľ na ňu kričí. Otec následne s maloletou navštívil ÚPSVaR Prešov, kde bol vykonaný pohovor s maloletou, pri ktorom uviedla dôvody, pre ktoré nechce chodiť k matke.

Vzhľadom na uvedené otec pokladá striedavú starostlivosť za nevhodnú z hľadiska najlepšieho záujmu maloletej.

3. Súd po oboznámení sa s návrhom, rodným listom maloletej, správou opatrovníka o výchovných a rodinných pomeroch a ostatnými listinami zo spisu zistil tento skutkový stav:

4. Zo správy opatrovníka súd zistil, že maloletá pochádza z družského vzťahu svojich rodičov. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 27P/46/2020 zo dňa 07.09.2020 bola maloletá zverená do striedavej starostlivosti oboch rodičov, ktorí si maloletú striedajú v týždňových intervaloch.

Otec pracuje ako SZČO v oblasti zváranie. Matka je nezamestnaná.

Mal. F. navštevuje Z. C., Z., S.. Náklady spojené s návštevou škôlky predstavujú mesačne sumu za stravu 60,- € a školné 30,- €.

Otec uviedol, že striedavá starostlivosť prebiehala v poriadku. Problémy nastali po odťahovaní matky do E., pričom otec nemal vedomosť o tom, že sa matka s maloletou sťahuje do iného okresu. Pokiaľ je maloletá pri otcovi, navštevuje MŠ, pokiaľ je pri matke stáva sa, že do škôlky nechodí.

Otec ďalej uviedol, že správanie maloletej sa zmenilo po presťahovaní do E.. Maloletá často otcovi telefonuje s plačom, aby prišiel po ňu, že tam nechce byť. Otcovi uvádza, že na ňu kričia, keď sa napr. v noci zobudí a chce ísť spať k nim do izby. Chcel od matky, aby maloletá ostala u neho dlhšie, aby sa upokojila. V tom čase matka s tým nesúhlasila. Otec to vníma tak, že maloletá cíti pri otcovi istotu, ktorá pri matke absentuje. Matka sa s dieťaťom často sťahovala a menila partnerov. Maloletá nechce chodiť k matke, keď má k nej ísť je plačlivá a prosí otca, aby mohla zostať u neho. V súčasnej dobe je pri otcovi od 08.01.2021 so súhlasom matky.

Matka opatrovníkovi uviedla, že s návrhom otca nesúhlasí. Nasťahovala sa k svojmu partnerovi, s ktorým čaká dieťa. V súčasnej dobe súhlasila, aby bola maloletá pri otcovi dlhšie. Nechce maloletú trápiť, chcela byť pri otcovi dlhšie a ona s tým súhlasila, no maloletá jej chýba. Matka je tehotná so svojím partnerom a v mesiaci marec má termín pôrodu. Ďalej uviedla, že u nich v domácnosti je všetko v poriadku a nič sa nestalo čo sa týka maloletej. Matka sa maloletej pýtala, prečo sa jej pri nej nepáči, no maloletá jej nič nepovie. Matka tvrdí, že sa vyhýba pred maloletou rozprávať o otcovi a nepreberá nič týkajúce sa otca. Striedavú starostlivosť matka akceptuje, fungovala od leta. Teraz má mať maloletú od piatka 22.01.2021, kedy si po ňu príde do S.Š.. S maloletou každý druhý deň telefonuje.

5. Na základe prešetrených pomerov opatrovník v správe zo dňa 19.01.2021 konštatoval, že potreby maloletej sú zo strany rodičov zabezpečované adekvátne a náležitým spôsobom. Počas šetrení v domácnosti otca neboli zistené žiadne nedostatky a negatívne javy. Otec si svoje rodičovské povinnosti riadne plní, rozumie potrebám maloletého dieťaťa. Striedavá starostlivosť riadne prebiehala, rodičia spolu komunikovali; problémy nastali po odsťahovaní matky do E..

Tvrdenia rodičov sa naďalej rôznia, sú protichodné a vyplývajú z momentálnej situácie. Celú situáciu veľmi citlivo vníma aj maloletá F., v záujme ktorej je nepochybne budovať si pozitívny a blízky vzťah k obojmu rodičom. Maloletá sa veku primeraným spôsobom vyjadruje, že by chcela „byť pri tatíkovi a k matke chodiť cez víkend“.

Matka sa k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia do rozhodnutie súdu nevyjadřila.

6. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 2 ods. 2 CMP na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

10. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču strán a bez nariadenia pojednávania.

11. Podľa § 333 CSP neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

12. Podľa § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP) neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

13. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

14. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

15. Podľa § 367 ods. 3 CMP uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

16. Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

17. Podľa § 363 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

18. Účelom neodkladného opatrenia je rýchla, avšak dočasná úprava pomerov účastníkov v prípadoch, kedy účastník podávajúci návrh na takéto rozhodnutie osvedčí naliehavosť potreby takéhoto postupu, odrážajúcu nemožnosť vyčkať do konečného rozhodnutia vo veci samej, alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, prípadne ešte nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia. Úpravou neodkladných opatrení je umožnené urýchlené a pružné riešenie takých situácií, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť zrejmá z jeho samotného obsahu resp. aj z písomných dôkazov k nemu pripojených.

19. Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov a že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. Jedným z prostriedkov pre zabezpečenie spoluúčasti druhého rodiča na výchove, udržiavaní rodičovského vzťahu a upevňovaní citového putá je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča je pochopiteľne, aby pri styku s dieťaťom len pozitívnym spôsobom uplatňoval svoju výchovnú úlohu. Na druhej strane, úlohou rodiča, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je so zreteľom na záujem dieťaťa na prospešnom styku s druhým rodičom vytvárať vhodné podmienky pre tento styk, a to najmä vedením dieťaťa k správneému vzťahu k druhému rodičovi. Byť spolu znamená pre rodiča a jeho dieťa jeden zo základných prvkov rodinného života, a to aj napriek nezhodám vo vzťahoch medzi rodičmi. Ako vyplýva z Dohovoru o právach dieťaťa, dieťa má právo udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi a obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa (čl. 9 ods. 3 a čl. 18 ods. 1). Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu vyplýva, že v záujme dieťaťa spravidla je, aby bolo v starostlivosti oboch rodičov, kde každý z nich poskytuje dieťaťu láskyplnú starostlivosť a každý svojim dielom prispieva k osobnostnému vývoju dieťaťa. Preto akékoľvek obmedzenie tohto aspektu rodinného života (styku medzi rodičom a dieťaťom), musí byť riadne a starostlivo odôvodnené, teda musí sledovať legitímny cieľ najlepšieho záujmu dieťaťa a byť tomuto cieľu primerané. Kritéria pre rozhodovanie o zverení dieťaťa do starostlivosti sa analogicky uplatnia aj v prípade rozhodovania o styku. V tomto ohľade všeobecne platí, že súdne konanie má byť vedené a prijaté opatrenia majú byť učené vždy v najlepšom záujme dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa). Pokiaľ všeobecné súdy rozhodujú o úprave styku, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov, a teda ak je rozhodnutím súdu zverené do starostlivosti jedného z rodičov, potom by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stykať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takáto úprava je spravidla vždy v „najlepšom

záujme dieťaťa", pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané. Vo všeobecnej rovine je možné súhlasiť s doktrínalným záverom, že styk by mal byť stanovený v rozsahu, ktorý umožní nerezidentnému rodičovi v dostatočnej miere participovať na bežných každodenných záležitostiach dieťaťa, rovnako ako na jeho voľnočasových aktivitách (viď uznesenie ÚS ČR, sp. zn. I.ÚS 955/15 z 14. 3. 2017).

20. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mal v danom prípade za to, že v záujme stabilizovať situáciu v rodine a zabezpečiť priaznivý vývoj maloletej je neodkladná úprava potrebná. Rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti, starostlivosť o maloletú zabezpečovali striedavo v týždňových intervaloch, pričom striedavá starostlivosť do odsťahovania matky do E. prebiehala v poriadku. Po odsťahovaní matky do E. nastali problémy, maloletá má odmietavý postoj k tráveniu celého týždňa v domácnosti matky v E., ktorý vyjadruje slovne i plačom. Maloletá opatrovníkovi vyjadrila svoje pranie byť pri otcovi a na víkend chodiť k matke. V poslednom čase bola maloletá prevažne u otca.

Vzhľadom na krátku zákonnú lehotu na rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd vychádzal pri rozhodovaní iba z listinných dôkazov, na základe ktorých dospel k záveru, že v záujme zabezpečenia priaznivého vývoja maloletej je potrebné u maloletej pristúpiť k dočasnej zmene úpravy výchovy, preto maloletú F. zveril do osobnej starostlivosti otca, ktorý sa z predložených listinných dôkazov javí ako preferenčný rodič maloletej, ktorá sa pri ňom cíti spokojná.

V záujme rozvíjania a prehĺbenia vzájomného vzťahu matky s maloletou súd upravil styk matky s maloletou každý párný týždeň od piatka 17:00 hod. do nedele 17:00 hod. a tiež aj v stredu nepárneho týždňa od 15:00 hod. do 18:00 hod. K uvedenej víkendovej úprave súd pristúpil z dôvodu, aby sa maloletá mala čas adaptovať v domácnosti matky a následne mali priestor pre zachovanie a budovanie svojho vzťahu. Žiadne okolnosti nenasvedčujú diskvalifikácii matky z jej rodičovskej úlohy a schopnosti sa o maloletú postarať nepretržite (aj s prespávaním u matky), otec musí rešpektovať i právo matky nepretržite tráviť čas s maloletou, ako tomu bolo aj doposiaľ v zmysle striedavej starostlivosti.

Súd zdôrazňuje, že realizácia styku s maloletým dieťaťom si vyžaduje komunikáciu medzi rodičmi, pričom zo strany rodičov je v prípade objektívnych prekážok možné dohodnúť sa a zrealizovať styk v inom čase alebo prevziať si dieťa na inom mieste tak, aby to bolo vždy v záujme maloletého dieťaťa. Úprava styku maloletého dieťaťa s rodičom tvorí špeciálnu zložku rodičovských práv, preto musí byť realizácia tejto úpravy vždy v záujme maloletého dieťaťa, je potrebné vylúčiť akékoľvek stresové situácie. Súd pokladá za potrebné zdôrazniť rodičom, že dieťa nie je prostriedkom na riešenie ich vzájomných problémov a sporov. Súd apeluje na rodičov, aby sa zdržali osobných invektív a v prítomnosti dieťaťa neriešili svoje osobné problémy, aby stretnutia prebiehali v pokojnej atmosfére, aby dieťa malo z týchto stretnutí dobrý pocit a tešilo sa na každé ďalšie stretnutie s matkou.

Vzhľadom na nedorozumenia a protichodné tvrdenia rodičov je potrebné vykonať potrebné rozsiahlejšie dokazovanie za účelom spoľahlivého a dostatočného zistenia skutkového stavu tak, aby rozhodnutie bolo v prospech a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, rešpektujúc právo každého z rodičov na stretnutie s dieťaťom. Uvedené sa realizuje v rámci konania o veci samej, preto súd uložil otcovi podať návrh vo veci samej.

21. Súd zároveň uvádza, že nejde o konečnú úpravu vzťahov medzi účastníkmi a že nariadením neodkladného opatrenia nezískava jeden z účastníkov silnejšie postavenie, nezískava práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne a hlavne predbežne upravuje určitý okruh vzťahov.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Prešov.

V zmysle § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa má popri všeobecných náležitosti uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Neodkladné opatrenie vo výroku o zverení dieťaťa je vykonateľné dňom vyhotovenia.